

Právní analýza užití technických norem ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 a ČSN 33 2000-7-753 ed. 2

Obecný úvod

Závaznost ČSN

Normy ČSN a jejich závaznost na národní úrovni je zakotvena v zákoně o č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Závaznost je pak konkrétně upravena v § 4 odst. 1 tohoto zákona, kde se praví že „česká technická norma není obecně závazná“. Samotná existence normy ČSN tedy ještě nepostačí k tomu, aby byla právně vynutitelná nebo aby mohla účastníkům právních vztahů zakládat práva a povinnosti.

Jediným možným způsobem, jak může norma ČSN nabýt právní závaznosti je, pokud ji zákon svou povahou vůči zákonu č. 22/1997 Sb., speciální či pozdější atrahuje do svého textu, přílohy či na normu ČSN bezprostředně odkáže. Nelze dovozovat závaznost norem ČSN z odkazu ve vyhlášce, neboť ta svou právní silou nepostačí k „přebití“ ustanovení § 4 zákona č. 22/1997 Sb.

ČSN tedy má zásadně pouze doporučující (či indikativní) charakter.

Blanketní norma

Blanketní právní normou rozumíme druh normy, jejíž dispozice (pravidlo chování) je vyjádřeno odkazem na normu jinou¹. Např. „Podrobnější úpravu stanoví...“ „Náležitosti stanoví...“ „Neobsahuje-li tento zákon... užije se...“ apod. V normách ČSN se užívá speciální forma blanketní normy, takzvaný „nedatovaný odkaz“ který odkazuje na obecnou normu. V zásadě se jedná o výslovné zakotvení principu subsidiarity a speciality norem.

Specialita a subsidiarita norem

Základem je právní princip *lex specialis derogat legi generali*, tedy zákon speciální ruší zákon obecný. Tedy tam, kde existuje podrobná úprava nějakého právního vztahu, užije se norma jemu „nejbližší“ – speciální. V případech, kdy norma speciální nějakou úpravu neobsahuje, užije se opět zpětně norma „obecná“ subsidiární.²

Aplikace výše uvedeného na předmětné ČSN:

vztahuje se na topné zařízení s dvojitou nebo zesílenou izolací úprava ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 nebo ČSN 33 2000-7-753 ed. 2?

Norma ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 (dále jen „ČSN 41“) je dle svého bodu 410 odst 1. k tomu „aby určila základní principy a požadavky, které jsou společné pro elektrické instalace a zařízení, nebo které jsou potřebné pro koordinaci těchto požadavků.“ V právní terminologii označujeme takovou normu jako normu **obecnou**.

¹ HARVÁNEK, Jaromír a kolektiv. *Teorie práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 501 s. ISBN 978-80-7380-104-5. strany 195-196

² HARVÁNEK, op. cit. str. 376

Norma ČSN 33 2000-7-753 ed. 2 (dále jen „ČSN 753“) pak je speciální úpravou k výše uvedené normě. Přejímá její systematiku a zavádí odlišnou úpravu pro jednotlivé články dle znění úpravy obecné, viz úvod ČSN 753, odst. 5. Dále pak předpokládá, že se zároveň s ní uplatní požadavky z obecných částí – viz odst. 2 úvodu – **blanketní odkaz**. Zmíněné normy ČSN tedy pro přehlednost číslují své články shodně podle toho, čeho se mají týkat a jakou mají návaznost.

Norma ČSN 753 se tedy použije jako modifikace ČSN 41. Při aplikaci norem tedy postupujeme tak, že uijeme úpravu normy ČSN 41 a pokud úprava ČSN 753 upravuje věc speciální, použijeme tuto úpravu ČSN 753. Faktický postu je takový, že postupujeme dle normy ČSN 41 a pokud ČSN má úpravu speciální, tuto musíme upřednostnit.

Příklad 1: Pokud bychom měli aplikovat ustanovení 411.1 ČSN 41 (na předměty třídy I), uijeme úpravu této normy a dále článek 411 ČSN 753, když dle jejího textu doplňuje se k ustanovení 411.1 ČSN 41 odstavec, který nám výslovně, mimo úpravu obecnou, nadto ukládá povinnost chránit topidlo, které je zařazeno v předmětu třídy I, kovovou mřížkou.

Příklad 2: U předmětů třídy II aplikujeme pouze ustanovení 412 ČSN 41, když jak ustanovení 411.1 ČSN 41 a ustanovení 411.1 ČSN 753 úpravu pro topidla, která jsou předmětem třídy II, vůbec neobsahují. Tato úprava je pouze v článku 412 ČSN 41.

Tudíž, pro aplikaci těchto ČSN na výrobky třídy II /dle ČSN 60335-1/ použijeme ČSN 41 a ustanovení ČSN 753, která mají pro výrobky třídy II speciální úpravu.

Jelikož ustanovení 411 ČSN 753 upravuje pouze podmínky instalace pro výrobky třídy I, použijeme pro výrobky třídy II ustanovení 412 ČSN 41, a to proto, že norma ČSN 753 vůbec článek 412, a tedy úpravu zabezpečení výrobků třídy II, neobsahuje a její článek 411 se vztahuje pouze na výrobky třídy I.

Jak vidno z předchozího textu a ustanovení samotných norem, je ČSN 753 normou speciální k ČSN 41 a obsahuje sama blanketní odkaz (normu) na její užití. Z příkladu 2 pak vidno, že úprava článku 411 z ČSN 753 se vůbec nedotýká zařízení s dvojitou izolací (výrobky třídy II).

Závěr

1. Článek 411 ČSN 753 se neužije na zařízení s dvojitou izolací (výrobky třídy II) protože se vztahuje pouze na výrobky třídy I.
2. Veškeré normy ČSN mají zásadně doporučující charakter a nejsou vynutitelné, ani nezakládají a nemohou zakládat soukromým osobám práva a povinnosti, pokud na ně není odkaz v zákoně. Na výše uvedené normy zákonný odkaz není.
3. Pokud se provádí jednostranný výklad při školení revizních techniků - jediný možný správný postup je kovová mřížka pro všechna topidla, a to bez rozlišení zda se jedná o třídu I nebo třídu II - není takový výklad relevantní.
4. Dle článků 34-36, včetně, SFEU se zakazují veškerá omezení dovozu, vyjma případů odůvodněných „*veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřené omezování obchodu mezi členskými státy.*“³

Dle rozhodnutí ESD 8/74 „Dassonville“ lze vymežit, že opatřením majícím rovnocenný účinek jako množstevní omezení je každé rozhodnutí státu, které přímo či nepřímo a skutečně nebo potenciálně omezuje intraunijní obchod. Není přitom rozhodná forma jednání státu - může to být zákonná nebo podzákonná norma, ale i pouhá praktika (např. kampaň vlády na podporu

³ Čl. 36 SFEU

domácích výrobků, rozhodnutí ESD 249/81, „Buy Irish“) a jednání - může spočívat v konání i nekonání (nezasáhnutí Francie, když francouzští zemědělci ničili španělské jahody, rozhodnutí ESD C-265/95, Komise v. Francie). Pokud by se státní orgán či jeho představitel dopustil jednání, jež by mylně vyložilo souvztažnost norem tak, že ČSN 753 zakládá povinnost instalovat kovovou mřížku na zařízení dle čl. 412 ČSN 41, a zvýšením ceny instalace výrobku tak omezil dovoz zboží v rámci EU, nesl by stát, popřípadě jeho orgán, odpovědnost za takovéto porušení práva EU a vzniklé škody. Přitom nezáleží, jakou formou by se stát takového jednání dopustil.

JUDr. Jaroslav Němeček

advokát

Přílohy:

Analýza Ing. Josefa Dvořáčka

její doplnění z 4.11.2016